

#DVlSkaidro “Kas man jāzina par sīkdatnēm jeb “cookies”?”

Publicēts: 01.04.2022.

#dviskaidro

Jaunami

Laikmetā, kad būtiska daļa mūsu ikdienas darbību notiek globālajā tīmeklī, mēs augam līdz ar tā attīstību un izmaiņām. Pēdējos gados esam raduši savās iecienītajās tīmekļa vietnēs pamanīt *izlecošus* paziņojumus par sīkdatnēm jeb “cookies”. Datu valsts inspekcija ir sagatavojusi skaidrojumu iedzīvotājiem (lietotājiem) par sīkdatnēm, kuras izmanto komersanti, sniedzot pakalpojumus vai preces.

Kas ir sīkdatnes? Sīkdatnes (cookie) ir nelielas teksta datnes, kuras tiek nosūtītas uz lietotāja datoru vai mobilo ierīci tīmekļa vietnes apmeklēšanas laikā un kuras tīmekļa vietne saglabā lietotāja datorā vai mobilajā ierīcē, kad lietotājs atver vietni. [1]

Vai sīkdatnes apstrādā manus personas datus?

Sīkdatnēs saglabātā informācija var ietvert tādus personas datus kā: IP adresi, lietotājvārdu, unikālu identifikatoru vai e-pasta adresi. Tāpat sīkdatnes satur informāciju par valodas iestatījumiem, informāciju par ierīces veidu, kuru izmantoju tīmekļa vietnes pārlūkošanai, kā arī lietotāja ID

(identifikators), reklāmu ID un citu izsekošanas tehnoloģiju ID. Līdz ar ko – jā, sīkdatnes apstrādā personas datus.

Kādi ir sīkdatņu veidi?

Atbilstoši sīkdatņu izmantošanas mērķim ir iedalāmas trīs veidu sīkdatnes [1]:

tehniskās sīkdatnes, sauktas arī par nepieciešamajām vai funkcionālajām sīkdatnēm (nav jāiegūst lietotāja piekrišana);
personalizētās sīkdatnes (jāiegūst lietotāja piekrišana);
analītiskās sīkdatnes (jāiegūst lietotāja piekrišana).

Tehniskās sīkdatnes ir klasificējamās kā tādas, bez kuru izmantošanas tīmekļa vietne nevar funkcionēt, savukārt pārējās divas ir izvēles sīkdatnes, kas palīdz pielāgot saturu tīmekļa vietnes lietotājam, kā arī analizēt tā darbības tīmekļa vietnē. Piemēram, bez tehnisko sīkdatņu izmantošanas, tīmekļa vietne var parādīties gan vizuāli, gan tehniski nepilnīga. Savukārt, personalizēto sīkdatņu izmantošana ļauj tīmekļa vietnei atcerēties manis izmantoto valodu vai vizuālo izkārtojumu, bet analītiskās sīkdatnes seko līdzi lietotāja darbībām, tādējādi iegūstot statistiku par tā paradumiem, uzturēšanās ilgumu konkrētās tīmekļa vietnes saitēs un to, cik bieži tīmekļa vietne tiek apmeklēta no konkrētā lietotāja puses.

Vai man ir jāpiekrīt sīkdatņu izmantošanai?

No iepriekš uzskaitītajām sīkdatnēm funkcionālās sīkdatnes ir nepieciešamas tīmekļa vietnes darbībai un par to piekrišana nav jāiegūst (bez to izmantošanas tīmekļa vietne nespēj funkcionēt), bet ir jāinformē. Par personalizētām sīkdatnēm un analītiskām sīkdatnēm, kas iedalītas pēc to nolūka, ir jāiegūst skaidra piekrišana (jo tīmekļa vietne spēj funkcionēt, bez šo sīkdatņu izmantošanas). Tas nozīmē, ka lielākoties, apmeklējot konkrētu tīmekļa vietni, Tev būs jāredz paziņojums, kurā sniegta informācija, ka pārzinis (visbiežāk pati tīmekļa vietne) informē, ka tīmekļa vietnē tiek izmantotas funkcionālās sīkdatnes, vienlaikus lūdzot Tavu piekrišanu analītisko un/vai personalizēto sīkdatņu izmantošanai (ja tīmekļa vietne tādas izmanto).

Pievērs uzmanību!

Ja tiek prasīta piekrišana – lietotājam vienmēr ir jāpastāv izvēles iespējai, un katra šāda izvēle nedrīkst negatīvi ietekmēt lietotāju, un šāda izvēle nedrīkst ietekmēt pakalpojuma saņemšanas kvalitāti. Tīmekļa vietnes lietotājs var jebkurā laikā atsaukt savu piekrišanu tikpat viegli, kā to sniedzis. Šim nolūkam tīmekļa vietnē ir jābūt norādītai informācijai par to, kā atsaukt piekrišanu un noņemt sīkdatnes.

Kādam būtu jāizskatās sīkdatņu paziņojumam?

Ieteicamais sīkdatņu paziņojums varētu izskatīties šādi:

Sīkdatnes

Mēs izmantojam savas un trešo pušu sīkdatnes, lai saglabātu Jūsu iepirkšanās vēsturi un izmantotu informāciju par Jūsu iepriekš iegādātajiem produktiem, lai ieteiktu Jums citus produktus, kuri, mūsu prāt, Jūs interesēs. Lai uzzinātu vairāk par mūsu sīkdatņu politiku, lūdzam noklikšķināt uz pogas "Vairāk informācijas".

Jūs varat piekrist visām sīkdatnēm, noklikšķinot uz pogas "Piekrītu" vai noraidīt, noklikšķinot uz pogas "Nepiekrītu".

Ja tīmekļa vietnes lietotājs noklikšķina uz pogas "Nepiekrītu", tīmekļa vietnē saglabājas tehniskās sīkdatnes, kuras ir nepieciešamas, lai nodrošinātu tīmekļa vietnes darbību un kuru izmantošanai nav nepieciešams iegūt lietotāja piekrišanu.

Vairāk
informācijas

Nepiekrītu

Piekrītu

Ko darīt, ja pamanu neatbilstošu sīkdatņu paziņojumu?

Jūs varat vērsties pie tīmekļa vietnes administrācijas un lūgt sniegt informāciju par to, kādas sīkdatnes tīmekļa vietnē tiek izmantotas, un kā no tām atteikties, ja savu piekrišanu nevēlējāties dot.

Var informēt Datu valsts inspekciju, norādot tīmekļa vietnes atrašanās vietu un citu informāciju par to, kā konstatējāt, ka tīmekļa vietnē, iespējams, tiek veikta neatbilstoša datu apstrāde.

Vai no sīkdatnēm būtu jābaidās?

Sīkdatnes pašas par sevi ir radītas, lai padarītu atrašanos tīmeklī ērtāku, lai katru reizi to apmeklējot nebūtu jāpielāgo savi iestatījumi, līdz ar ko, tās nevajadzētu uzskatīt par bīstamām, kamēr tiek dota iespēja to darbību ietekmēt. Tomēr ņemot vērā, ka pārziņu intereses nereti atšķiras un ne vienmēr to nolūki ir godprātīgi, tad katru reizi ir jāizvērtē, vai konkrētais pārzinis ir uzticams, vai tas neievāc pārāk daudz informācijas par manām interesēm un lietošanas pieredzi. Veids, kā pārliecināties par pārziņa uzticamību, ir pārlasīt tā sīkdatņu un arī privātuma politiku, kurai jābūt publicētai. Sīkdatņu politikas neesamība vai norāde, kur to meklēt ārpus šīs tīmekļa vietnes jau vien var būt pirmais rādītājs uz neatbilstošu datu apstrādi.

Datu valsts inspekcija ir sagatavojusi vadlīnijas par to, kas mums būtu jāzina par sīkdatnēm, kā tās izmantot un ko ar to paziņojumiem darīt. "Vadlīnijas sīkdatņu izmantošanai tīmekļa vietnē" ir pieejamas un apskatāmas Datu valsts inspekcijas tīmekļa vietnē <https://www.dvi.gov.lv/lv/dvi> - tās ir aktuālas gan iedzīvotājiem, gan pārziņiem, kas ikdienā apstrādā personas datus savās tīmekļa vietnēs. Uz minēto vadlīniju pamata sagatavots skaidrojums.

INFORMATĪVĀS ATSAUCES:

[1] <https://gdpr.eu/cookies/>

Fotoattēls: freepik.com

<https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dviskaidro-kas-man-jazina-par-sikdatnem-jeb-cookies>